

INDOKOLÁS

az építésügyi hatósági eljárásokról és ellenőrzésekről szóló 281/2024. (IX. 30.) Korm. rendeletnek a nyilvánosság fokozottabb biztosításával összefüggő módosításáról

1. Az építésügyi és építésfelügyeleti hatósági eljárásokról és ellenőrzésekről, valamint az építésügyi hatósági szolgáltatásról szóló 312/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 2013. január 1-jei hatálybalépésétől az építésügyi hatóság az építésügyi hatósági eljárások elektronikus lefolytatását lehetővé tevő alkalmazás, az ÉTDR (jelenlegi neve: építésügyi és örökségvédelmi hatósági eljárások elektronikus lefolytatását támogató dokumentációs rendszer) általános tájékoztatási felületén mindenki által hozzáférhető módon – személyes adatot nem tartalmazva – általános tájékoztatást adott az elindult engedélyezési eljárás főbb ismérveiről. 2021. január 1-jétől már a lakóépület egyszerű bejelentésénél is érvényesült az általános tájékoztatás.

2024. augusztus 16. napjával e tájékoztatási felületet egy jogszabályi módosítás megszüntette. Az ÉTDR felületén megismerhetővé vált információk a közpénz-felhasználás átláthatósága mellett a környezeti adatok, a kulturális örökségvédelem alatt álló épületeket érintő építési tevékenységekre vonatkozó adatok megismerésének biztosításában is kiemelt jelentőséggel bírtak. Az ÉTDR felületén közzétett adatok bárki számára történő hozzáféréseinek megszüntetése csökkentette az építésügyi hatósági eljárások nyomán megismerhető dokumentumokhoz való hozzáférés lehetőségét. A közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismerésének proaktív biztosításának megszüntetése kifejezetten nehezítette az állampolgárok alkotmányos alapjogainak érvényesítését. Emellett egyértelműen gátolta a közérdeklődésre számot tartó beruházásokkal, építkezésekkel kapcsolatos információszerzést, ehhez kapcsolódóan a sajtó tényfeltáró tevékenységét.

A kormányrendelet-tervezet egyrészt visszaállítja az ÉTDR általános tájékoztatási felületét ÉTDR nyilvános felülete elnevezéssel és a tájékoztatási kötelezettséget, az azon megjelenő információk biztosítását, amelyhez az építésügyi hatósági eljárásokról és ellenőrzésekről szóló 281/2024. (IX. 30.) Korm. rendelet módosítása szükséges. A módosítás ezen kívül előírja az ÉTDR általános tájékoztatási felületén korábban megtekinthető adatok újbóli közzétételét, valamint azt, hogy az eljárás alapadatait az ÉTDR általános tájékoztatási felületének megszüntetése óta indult ügyekben is közzé kell tenni.

2. Az általános közigazgatási rendtartás lehetővé teszi, hogy törvény vagy kormányrendelet meghatározott ügyfajtában megállapíthassa azon személyek és szervezetek körét, akik (amelyek) a jogszabály erejénél fogva ügyfélnek minősülnek, de nem teszi lehetővé, hogy jogszabály kizárólagos jelleggel megállapítsa az ügyfelek körét. Eddig az építésügyi hatósági eljárásokat szabályozó kormányrendelet szerint ügyfél – az építtetőn, a tulajdonoson, a zártkörűen vagy ikresen csatlakozó épület tulajdonosán, valamint hatósági vizsgálat alapján azon kívül, akinek az építési tevékenységgel érintett telekre, építményre vonatkozó jogát az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezték – kizárólag az építési tevékenységgel érintett telekkel közös határvonalú, közterületnek nem minősülő telek tulajdonosa, hasznélvezője lehetett.

A kormányrendelet-tervezet további célja az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL törvény 10. §-ában meghatározott ügyféli fogalommal való koherencia megteremtése, és ezáltal az ügyféli kör törvényellenes szűkítésének megszüntetése érdekében a 281/2024. (IX. 30.) Korm. rendelet 5. § (3) bekezdésének hatályon kívül helyezése.

Jelen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése és a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés b) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.